

12. april 2022

Notat til Økonomiudvalget

Besparelser og opgavevaretagelse indenfor Økonomiudvalgets område

Rebild kommune er en vækstkommune. Siden 2017 er Rebild vokset med 1.250 indbyggere. Væksten øger kommunens administrative opgaver under økonomiudvalgets område og behovet for at gennemføre forandringsprojekter.

Rebild Kommune har gennem en årrække haft fokus på at effektivisere driften for at opnå mere værdi for borgerne. I perioden 2017 til 2022 er der isoleret set gennemført besparelser på 22,8 mio. kr. på Økonomiudvalgets område. Modsat udviklingen i sammenlignelige kommuner har det fået udgifterne under økonomiudvalgets område til at falde pr. indbygger. I dag er udgiftsniveauet til administration i Rebild kommune 24 mio. kr. under niveauet i sammenlignelige kommuner (Kilde: VIVE's ECO-nøgletal).

Besparelserne har begrænset administrationens muligheder for at gennemføre forandringsprojekter ved siden af varetagelse af de helt nødvendige driftsopgaver.

Det er således nødvendigt bevist at prioritere hvilke forandringsprojekter der skal gennemføres først, ligesom det må forventes at visse projekter vil være præget af forlænget gennemførelse.

Oplæg til tværgående prioriteringsdrøftelse

Dette notat opridser de samlede besparelser i perioden på administrationen samt nogle af de udviklingsopgaver som befolkningsvæksten medfører.

Administration er her defineret som henhørende under hovedkonto 6 (Økonomiudvalget). En nærmere operationalisering af de administrative funktioner på konto 6 kan foretages således:

- *Administrativ og borgerrettet drift, herunder myndighed:* fx byggesagsbehandling, arbejdsmarked, erhvervskontor, socialrådgivere på familie og socialområdet, visitation af ældre, beskæftigelsesindsatser mv.
- *Klassisk stab:* fx jura, HR, økonomi, kommunikation, byrådssekretariat.
- *Udvikling, projektledelse og effektivisering:* udviklingsressourcer – centralt og decentralt: det er organisationens implementeringskraft til udvikling og planlægning, indenfor strategisk understøttelse, digitalisering og effektivisering.

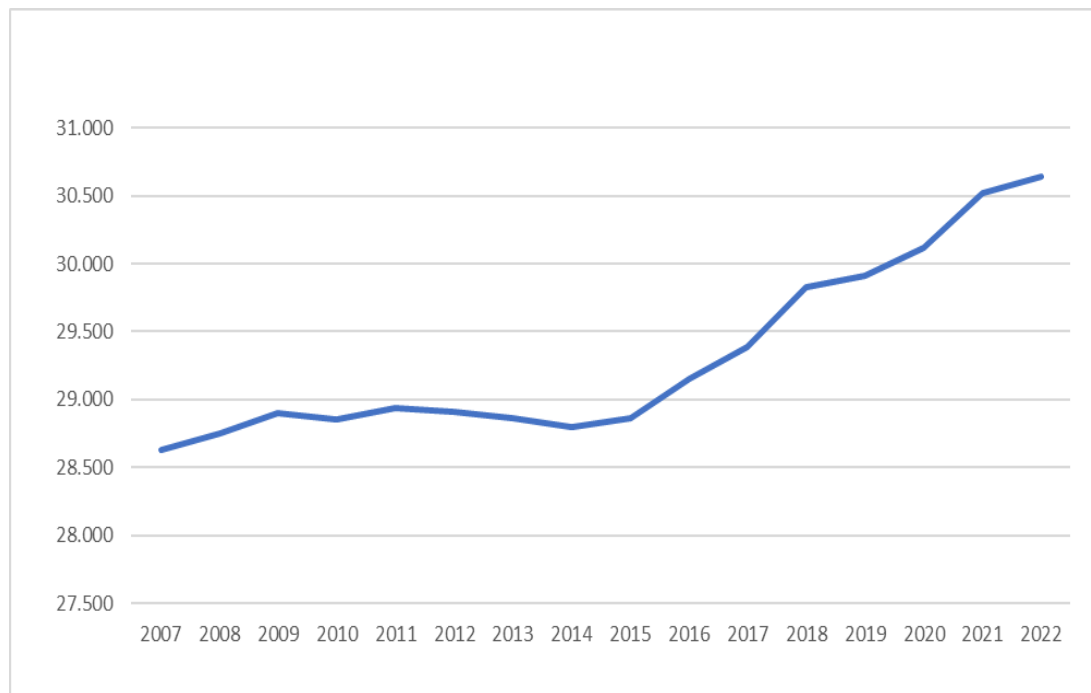
Ud over de direkte borgerrettede administrative funktioner har de administrative funktioner en tæt sammenhæng med den borgernære velfærd. Funktioner som fx digitaliserings- og indkøbskonsulenter er en forudsætning for effektivisering på andre områder. Hertil kommer, at servicefunktioner som fx lønkontor, økonomistyring, bygningsdrift og IT-support er en forudsætning for, at de øvrige funktioner i kommunen kan udføres.

Administrative udviklings- og driftsopgaver skal ikke ses adskilt. Der er behov for en såkaldt kritisk masse i den almindelige administrative driftsorganisation til at kunne svare på spørgsmål, afdække diverse problemstillinger samt varetage egentlige udviklingsprojekter. Denne kritiske masse er stærkt reduceret i forbindelse med de gennemførte besparelser på administration, som i dette notat belyses siden 2017.

Aktuelle større projekter (ikke udtømmende)

Besparelserne i perioden – som beskrives i efterfølgende afsnit – skal ses i sammenhæng med, at kommunen er en udpræget vækstkommune. Herunder ses befolkningsudviklingen siden kommunalreformen i 2007 til 2022. Siden 2017 er indbyggertallet vokset med 1.255 indbyggere.

Figur 1: Udvikling i befolkningstallet i perioden 2007-2022

Kommunen har i takt med befolkningsudviklingen oplevet en opdrift i udviklings- og driftsopgaver. Herunder er gengivet en række aktuelt større udviklingsopgaver i stikordsform som forudsætter planlægning, projektledelse og udførelse, herunder udarbejdelse af indstillingspunkter til fagudvalg, Økonomiudvalg og Byråd.

- Centergrunden i Støvring med mange byggefelter og varieret byggeri
- Støvring Midtby – diverse initiativer for at udmønte helhedsplan med træk på flere puljer og initiativer
- Støttet byggeri - opførelse og tilsyn. Stigende opgavemængde da boligform udbredes i kommunen.
- Køb og salg af jord og ejendomme er stigende opgave i takt med Rebild vokser.
- Strategisk energiplanlægning og klimatilpasning af byer i takt med øget regnmængde og klimaforandringer.
- Strukturplan Syd – og eventuelt skolebyggeri, der indebærer koordinering af en samlet proces, af strategisk jordkøb, udarbejdelse af en langsigtet plan for udvikling af området inkl. samspil med Ny Nibevej, regnvandshåndtering og udbygning af bolig og erhvervsområder.

- Analyse af ældreområdet: Økonomisk balance indenfor pleje og omsorgsområdet, herunder moderniseringsplan for pleje- og ældreboliger med inddragelse af borgere, beboere og pårørende.
- Udbygning af kapacitet på dagtilbuds- og skoleområdet i takt med stigende børnetal, i form af to OPP-projekter til børnehaver samt ny skolekapacitet i Støvring.
- Ny budgetproces med øget fokus på inddragelse af byråd, borgere og medarbejdere.
- Behov for styrket rekruttering og onboarding.
- Diverse IT- og digitaliseringsprojekter: Monopolbrud, borgerblikket/datarejsen, informationssikkerhed, robot-automatisering, effektiviseringsprojekter og øget selvbetjening for borgerne.
- Indkøbs- og udbudsstrategi og styrket kontraktstyring
- Energooptimering og bygningsdrift
- Planlægning, udførelse og måling af beskæftigelsesindsatsen, ny Erhvervs- og Beskæftigelsespolitik samt ny Børn og Ungepolitik.
- Tidligt forebyggende tværfaglig indsats for børn i alderen 0-16 år, samarbejde om socialpsykiatri, kvalitet i socialpsykiatrien, Udvikling af specialundervisning og håndtering af de økonomiske udfordringer vedrørende stigende opgavemængde til specialundervisning.

I tillæg hertil kommer initiativer, som der naturligt er politisk ønske om i forlængelse af konstituering af nyt byråd og nye fagudvalg. Der er eksempelvis udtrykt politisk vilje til at prioritere en indsats i kommunens østlige del i lyset af den snarlige åbning af det nye supersygehus. Denne indsats indebærer ressourcetræk til udviklingsarbejde, grunderhvervelse, planarbejde mv.

Generelt er ovenstående udviklingsprojekter vanskelige at prioritere på tilfredsstillende vis, set i lyset af de gennemførte besparelser siden 2017.

Besparelser i perioden 2017 til 2022

I perioden 2017 til 2022 er der gennemført besparelser på i alt 22,8 mio. kr. på administration. Administration er defineret som hovedkonto 6 (Økonomiudvalget).

Af de samlede besparelser på 22,8 mio. kr. er 14,6 mio. kr. gennemført som direkte årlige rammebesparelser på administration på 1 eller 2 mio. kr. Den resterende del på 7,2 mio. kr. er gennemført som reduceret pris og lønfremskrivning. De to typer besparelser er uddybet herunder.

Rammebesparelser på 14,6 mio. kr. i perioden 2017-2022

Som det fremgår af tabellen herunder er der siden 2017 gennemført besparelser på 14,6 mio. kr. via årlige rammebesparelser på 1 eller 2 mio. kr.

I 2020 er der derudover gennemført rammebesparelser til finansiering af 2 ekstra planmedarbejdere samt 2 ekstra byggesagsbehandlere på tilsammen 2 mio. kr. fra 2020 og frem.

Tabel 1: De samlede besparelser på ØK's område i perioden 2017-2022 (løbende priser):

Mio. kr.	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Rammebesparelse - Digitale løsninger 2016	1,1	1,4	1,4	1,4	1,4	1,5
Rammebesparelse - administration 2017	2,0	2,0	2,0	2,1	2,1	2,1
Rammebesparelse - administration 2018 (ledelse m.v.)		1,0	1,0	1,0	1,0	1,1

Rammebesparelse - budget 2019			3,5	3,6	3,6	3,7
Ansættelser PBV - byggesagsbehandler dir. 18.12.18			0,4			
Ansættelser PBV - 2 stillinger ØK 13.02.19 pkt. 26				1,1	1,1	1,1
Budgetforlig 2020 ansættelse af byggesagsbehandlere				1,0	1,0	1,0
Rammebesparelse - budgetforlig 2020 (formiddagspause)				2,0	2,0	2,1
Rammebesparelse - budgetforlig 2021					2,0	2,0
Akkumulerede besparelser	3,1	4,4	8,3	12,2	14,4	14,6

I tabellen herunder fremgår hvordan besparelseskrevet på 14,6 mio. kr. konkret er udmøntet. En ikke udmøntet besparelse på 1,2 mio. kr. i 2022, der fremgår nederst i tabellen, håndteres ved træk på op-sparing eller kompenserende mindredgifter på andre områder.

Tabel 2: Udmøntning af besparelserne i perioden 2017-2022 (løbende priser):

Mio. kr.	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Annoncering	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Nedlæggelse af chefstillinger - Fællescentre:-FCØKIT	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Nedlæggelse af chefstillinger - Fællescentre:-Sekretariat	-0,6	-0,6	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Trepart - Erhvervsliv - kun 2017	-0,2					
Stilling i Natur og miljø		-0,4	-0,3	-0,4	-0,4	-0,4
overskud på puljer i 2017	-2,0					
Tidligere pulje center natur og miljø		-1,0	-1,0	-1,1	-1,1	-1,1
Overførsel fra 2017 til 2018		-1,5				
overskud invest og spar			-0,6	-1,3	-1,3	-1,3
Nedlæggelse af centerchefstilling SKF		-0,5	-0,8	-0,8	-0,8	-0,9
ØK 18.04.2018 Opnormering CFH		-0,2				
Finansiering opsagt centerchef		0,6				
Fordeling rammebesparelse 2019			-3,5	-2,4	-2,4	-2,4
Fordeling af rammebesparelse formiddagspausen				-2,0	-4,2	-4,3
Fordeling af tidligere års rammebesparelser				-2,2	-2,5	-2,0
I alt udmøntet	-3,1	-4,0	-7,2	-11,1	-13,7	-13,4
Ikke udmøntet	0,0	0,4	1,1	1,1	0,7	1,2

Reduceret pris- og lønfremskrivning på 7,2 mio. kr.

Ved siden af de direkte rammebesparelserne der fremgår af tabel 1 er der gennemført besparelser i hele kommunen på alle fagområder ved at pris- og lønfremskrivningen er reduceret med 0,5 procentpoint hvert år. Akkumuleret i den seksårige periode 2017-2022 udgør den reducerede fremskrivning en besparelse på 3,0 procentpoint - konkret 7,2 mio. kr. - for Økonomiudvalget.

For at realisere de årlige 0,5 pct. besparelser er forskellige håndtag taget i anvendelse, typisk er stillinger ikke blevet genbesat ved afgang, frivillig reduktion i arbejdstid, nedlæggelses af chefstillinger og øget ledelsesspænd samt regulære afskedigelser. I den forbindelse er nedlagt en række videns og udviklingsfunktioner, f.eks. juridiske funktion, personale konsulent, HR og udviklingskonsulent, regnskabsmedarbejdere m.v. Med disse reduktioner er administrationen beskåret, så det reelt set kun er den helt nødvendige drift, der kan varetages, mens kommunens udviklingskapaciteten er udfordret.

Sammenligning med andre kommuner

Alle kommuner arbejder med administrative effektiviseringer og besparelser gennem fx organisationsomlægninger, fælleskommunale samarbejder, digitalisering, indkøb og udbud mv. Det er en del af opdraget for kommunernes ledelse kontinuerligt at have blik på at anvende borgernes midler dér, hvor de giver størst effekt.

Ligeledes kan reelle besparelser også være en del af en nødvendig og legitime prioriteringsdagsorden.

Samtidig er det naturligvis vigtigt at have blik på at ramme det rette niveau, således at eksempelvis udviklingskapaciteten ikke udhules på sigt. Nedenfor ses at de gennemførte besparelser i Rebild Kommune slår igennem i de nøgletal for administration, som VIVE opgør på basis af hovedkonto 6 pr. indbygger, jf. figuren herunder.

Af VIVE's nøgletal fremgår, at administrationen pr. indbygger i Rebild Kommune er faldet i perioden 2018-2022. Gabet mellem udgiftsniveauet i Rebild og de sammenlignelige kommuner i budget 2022 svarer til i omegnen af 800 kr. pr. indbygger, hvilket svarer til 24 mio. kr. i alt.

I samme periode 2018-2022 er administration pr. indbygger steget lidt for sammenlignelige kommuner (samt både region Nordjylland og landet). Ud over de gennemførte besparelser hænger faldet i administrative udgifter pr. indbygger i Rebild formentlig også sammen med væksten i befolkningstallet. En vækst som alt andet lige også har givet en tilførsel af opgaver.

At administrationsudgifterne generelt er betydeligt højere i kommunerne i Region Nordjylland kan hænge sammen med et generelt højere udgiftsbehov i disse kommuner, som slår igennem i behovet for myndighedsfunktioner generelt i Region Nordjylland.

Figur 2: Udgiftsniveau til administration pr. indbygger i Rebild sammenlignet med andre.

